

Murška Straža

Glasililo obmejnih Slovencev.

Uredništvo in upravništvo v Gornji Radgoni, Spodnji Griz št. 7, I. nadst. I. Telefon št. 7. Rokopisi se ne vračajo.

Izhaja vsak petek zjutraj in stane s poštnino vred za celo leto 48 K, za pol leta 24 K, za četrt leta 12 K. Posamezna številka stane 1 K.

Inserati: Ena šeststolpna petivrstna (prostor 3 mm visok in 45 mm širok) K 1.50. Pri večkratni objavi primeren popust.

Cene.

Cene padajo. Padanje cen se opaža tako na svetovnem trgu kakor pri nas v domovini. Nemogoče je, da bi se kar čez noč vse pocenilo, toda po preteku dveh povojnih let smo vsaj v tem sigurni, da ne more draginja poskočiti na tisto višino, kjer je bila v prvi polovici lanskega leta. Skladišča so napolnjena, vsaj glede najnujnejših življenskih potrebščin. V večjih državah je tovarniška produkcija že tako narasla, da so magacini prenatlačeni. Blago ne more na trg, ker je v tujini vsled visoke valute predrago. To se tiče zlasti Anglije, Švice in Amerike. Posledica tega je, da nastaja v teh državah vedno večja brezposelnost in jim groze težke socialne krize.

V državah z nizko valuto, kakor je na pr. Avstrija, Madžarska in prav posebno še gospodarsko propadla Rusija, so cene neprimerno visoke. To velja tudi za domače pridelke in izdelke. Potrebščine — bodisi živila ali obrtni izdelki — ki se uvažajo (in brez uvoza ni nobene države) iz držav z boljšo valuto, so tako drage, da mora delavec ostati pri visokih mezdah in se še boriti za nova povišanja. S tem v zvezi se podraži tudi vse ostalo.

Prenizka in previsoka valuta sta tedaj dražilo, ki še vedno ovira celjenje vojnih ran in povzroča težke gospodarske in socialne krize. Valutne razmere so pa v veliki meri posledice političnih vzrokov. Saj še vedno ni miru po svetu. Vedno prihajajo vesti o novi vojni nevarnosti. Danes oznanjajo vojno Rusije z evropskimi državami, jutri poročajo o napetosti med Ameriko in Japonsko. Pravkar korakajo francoske in angleške čete na nemška tla, ker se Nemčija ni hotela udati na milost in nemilost zmagovalcem. To je krivo, da so finančne razmere

spremenljive in nezanesljive. Popolno ustaljenje cen pa zahteva trdno valuto in zaupanje v mir, delo ter gospodarsko sigurnost.

Zanimivo je, da imajo v Ameriki nekateri važni tovarniški izdelki mirovne cene. Obleka se je v čisto kratkem času pocenila več kot za polovico. Prebivalstvo je videlo, da so visoke cene spričo prenapolnjenih magacinov samo špekulacija tovarnarjev in velikih trgovcev. Zato so nekega dne izšli na ulicah proglasili: Ne kupujte! Cene morajo pasti! — Tudi odličen gospodski svet je namenoma nosil slabo obleko. Na ta način je javnost prisilila trgovce, da so šli s cenami navzdol.

Zdaj si oglejmo razmere v naši državi: Kmetijski stan se pritožuje, da so cene kmetijskih pridelkov v razmerju s cenami obleke itd. prenizke. Meščan in delavec pa naglašata, da so previsoke. Prste ima vmes špekulacija, ki izkorišča enega in drugega. Veliki trgovci, osobito pa beograjske, zagrebške in ljubljanske banke, so si nakupičili manufakturo. Med temi so svetovne cene padle in bi morale po gospodarskih zakonih pasti tudi pri nas. Seveda bi to povzročilo v državi, ki je kmetijska in vso manufakturo uvažata, neštete konkurze in — škandale. Zato čutimo vsi, da so sedanje cene vendarle še previsoke in se vzdržujejo umetno.

Ko bodo te cene padle še nižje kakor stoje doslej — in to se mora zgoditi v najkrajšem času — bodo šle tudi cene kmetijskih izdelkov navzdol. Tudi tukaj se že pojavlja konkurenca. Jugoslavija je začetkom septembra prošlega leta določila za izvoz 15.090 vagonov pšenice. Od teh je izvozila samo še 6800 vagonov (4100 vagonov pšenice in 2700 vagonov moke). V septembru so vzeli Čehi 883 vagonov moke, od oktobra pa je izvoz padel, ker je bila cena previsoka. Največ je izvozila Nemška Avstrija (od septembra do oktobra 4300 vagonov), ker

se je nahajala v težki prehranjevalni krizi. Zdaj se je pa pričela Avstrija zanimati za dobavo žita iz Amerike. Ker se je pri nas pridelalo prošlo leto 120.000 vagonov pšenice, bo morala cena pšenici pasti. (Ta teden stane 100 kg pšenice v Bački in Banatu 900—1000 K.) Nasprotno so pa poskočile cene govejemu mesu, ker je povpraševanje po govejemu mesu jugoslov. izvora osobito v Avstriji prav živahno in se ga mnogo izvažata.

Zapadna Ogrska in Prekmurje.

Senžermenska mirovna pogodba določa, da pripade ozemlje zapadno-ogrskih Nemcev, tzv. Burgenland, Nemški Avstriji. Tako obrača dunajska vlada, Madžarska pa pride in obrne. Madžarska kratkomalo ne mara izročiti te dežele Avstriji. Tudi „diplomatski koraki“ ki so jih storili na precej previden način antantni zastopniki, niso preplašili budimpeštanske vlade. Ta se namreč dobro zaveda, da Avstrija ne more vporabiti sile in — čaka. Pogajanja, ki so se bila vršila med dunajsko vlado in madžarskim zunanjim ministrom, so prekinjena. Stališče so si pokvarili Avstrijci sami. Znano je, da so se avstrijske meščanske stranke vse do zadnjih mesecev opajale z nekakim revolucionarstvom, pričakujoč, da se novi sistem držav v Srednji Evropi sesuje v razvaline in da bo zopet nastopila mesto nemško-madžarska nadvlada. Vsled tega so se navezale med Dunajem in Budimpešto zelo ozke vezi in velikonemška stranka je javno razmotrivala vprašanje, ali bi ne kazalo žrtvovati Zapadne Ogrske za sporazum z Madžari proti Slovanom. Proti temu izdajstvu nacionalističnih strank so se takrat dvignili socialni demokrati (!), Zdaj se je kri precej ohladila in vsak resen Nемец uvideva, da tudi najtesnejša zveza Avstrije z Madžarsko ne vzpostavi starega stanja. Zlasti ker je ves svet odločno proti

Legenda o Ma Pa Da.

(Iz knjige Hall Fielding, „Duša naroda“).

V časih velikega Gaudama Buddha*) je živel v mestu Thavatti**) trgovec, ki je imel po takratnem običaju mnogo sužnjev. Nekoč je kupil na trgu novega sužnja, krepkega in od prirode nadarjenega mladeniča, ki je nato živel v njegovi rodbini skupno z ostalimi sužnji. Mladenič je bil marljiv in vester pri vsakem delu, zato ga je cenil gospodar, pa tudi njegovi tovariši sužnji so ga spoštovali. Zgodilo se je, da se je Ma Pa Da, trgovčega hčerka, zaljubila v mladega sužnja. Suženj je bil zelo nesrečen in se ji je izogibal, kjerkoli mu je bilo mogoče; zakaj kot suženj vendar ni mogel gojiti nobenih upov. Ko je Ma Pa Da skrivoma prihajala k njemu, govoreč mu o svoji ljubezni: „Zbeživa skupaj z očetove hiše, saj se ljubiva!“ jo je mladenič trdovratno odbijal in ji pravil, da je suženj in da bi se trgovec zelo jezil nad njegovo drznostjo. Ni si upal storiti tako smelega čina. In vendar je iz deklčin ljubavnih izjav razumel, da je to resnica, da ona ljubi njega in on njo; samo spoštovanje do gospodarja mu je branilo, da se ni mogel odločiti za deklčin predlog.

Ker pa njegovo srce ni bilo iz železa in ker je redkokateri moški ostane hladen, ko mu ženska prizna ljubezen, je slednjič popustil; deklčina suženj sta nekoč zapustila skrivoma dom, vzevši s seboj njene dragulje in nekoliko denarja. Potovala sta naglo in v velikem strahu ter se nista ustavila, dokler nista dospela v zelo oddaljeni

kraj, kjer se jim je zdelo, da sta popolnoma na varnem.

V tem kraju ni nikdo vedel, kdo da sta in sta živela v srečnem zakonu, trgujoč z denarjem, katerega sta si prinesla.

Čez nekaj časa se je rodil otrok.

Dve ali tri leta na to se je moral mož podati na cesto ter vzeti s seboj ženo in otroka. Pot je bila zelo dolga in polna nepričakovanih zaprek. V samotnem gozdu so spopadli ženo bolečine in ni mogla nadaljevati poti. Mož je postavil kočjo iz vejevja in listja. Tukaj v gozdni samo ti se je porodil drugi sin.

Mati pa je kmalu okrevala in bila voljna, da se poda na pot. Drugi dan zjutraj so nameravali kreniti dalje; zvečer je mož kakor po navadi odšel v gozd, da bi nasekal drv, zakaj noči so bile mrzle in vetrovne.

Ma Pa Da je zaman čakal na nj; ni ga bilo od nikoder.

Solnce je zašlo in tema je vstala z gore; gozd je oživel, kakor valovje je šumelo v njegovih krošnjah; toda njega ni bilo. Celo noč je bedela in čakala, negujoč svoje malčke, ki jih ni hotela pustiti same. Šele ko se je med vejevem pokazalo jutranje nebo, je našla pot in krenila z novorojenčkom na rokah in starejšim fantkom ob strani iskat svojega moža. Kmalu ga je bila našla ležečega v gozdni travi kraj kupčka drv. Bil je mrtev in hladen ko zemlja. Gad ga je bil ogrizel v meče in uismrtil.

In ostala je Ma Pa Da sama v pustem gozdu, po letih še deklčina, imajoč na skrbi dva mala otroka.

Vkljub vsej boli pa se ji niso zmračile misli. Odločila se je nadaljevati svoj pot, da pride do

vasi. Vzela je dojenčka v naročje, fantka za roko in krenila dalje.

Nekaj časa je vse šlo po sreči, na to pa je prispela k reki. Ni bila globoka, a deček je kljub temu ni mogel prebresti, zakaj segala mu je do vratu in mati ni imela toliko moči, da bi prenesla oba obenem. Za trenutek je razmišljala, na to pa je dejala starejšemu fantku, naj počaka. Hotela je prebresti, položiti novorojenčka na obalo in se vrniti po fantka.

„Bodi pogumen“, mu je dejala; „bodi pogumen in počakaj me, da se vrnem!“ Deček je to obljubil.

Reka je bila globoka in tok silnejši, kakor se je bila nadejala; šla pa je z veliko previdnostjo in došla na drugo stran, položila novorojenčka pod drevo na bregu, to se pa vrnila, da bi privedla še starejšega sinčka.

Bila je sredi reke in fant je že stopil k vodi, da bi ga mogla vzeti v naročje, ko je zaslišala za sabo šum in krik in ozrevši se opazila z grozo, da je veliki orel priletel k novorojenčku in ga odnašal v svojih krempljih. Obrnila se je, zavpila in krillila z rokami, upajoč, da se bo orel preplašil ter izpustil otroka. Tada njemu ni bilo mar za njeno vpitje in žuganje, s svojimi dolgimi perotmi se je ponosno vznášal nad gozdom ter ji izginil iz pred oči.

Mati se je obrnila, da bi stopila na obalo, a v tem trenutku je opazila, da je sinček, ki je čakal na njo, izginil. Videl je mater, kako je krillila z rokami, slišal je njen krik in menil, da ga kliče, naj pride k nji. Pogumni deček je res vstopil v vodo in nagli tok mu je v trenutku izpodbil noge. Utonil je v globini in valovi reke so ga nesli proti morju.

(Konec prih.)

*) Gaudama Buddha, kraljev sin, pozneje menih, je ustanovitelj buddhistične vere.

**) Mesto v Zgornji Indiji.

povratku Habsburgovcev. Avstrija je sedaj v nemali zadregi, ker so ji madžarski prijatelji zrasli čez glavo in jo ugnali v kozji rog. Nemara bodo morali pripomoči jugoslov. in češkoslovaški diplomati, da se bo Madžare prisililo k izvršitvi senžermenske pogodbe. — Še predno se je Avstrija izkopalala iz komedije s svojo „zakonsko ženo“ Burgenlandom, že škili po drugih in prav na sleparski način slovensko Prekmurje. V svoji neozdravljivi domišljavosti mislijo graški Nemci, da Prekmurci sploh nimajo druge želje in bolečine, kakor združiti se „za na veke“ z Avstrijo. Iz zaprašenih arhivov pariške mirovne konference so privlekli na dan zloženo in neporabljeno spomenico, ki jo je skoval „Vend“ žalostnega imena, prof. Šandor Mikola in katere v Parizu ni noben diplomat vzel za resno. Ker prof. Mikola ni mogel prepričati sveta, da spada Prekmurje pod Madžarsko, pa skušajo nemški listi z ravno istimi „dokumenti“ dokazati, da spada v Avstrijo. Se non è vero, è ben trovato! Mi jim priporočamo, da si to sleparsko snubitev izbijejo iz glave. Prekmurški Slovenci niso blago za na trg. Sicer pa — če smemo verjeti madžarskim listom — niso niti zapadno-ogrski Nemci preveč navdušeni za Avstrijo. Tega se Dunaj dobro zaveda, dasi skuša to trdo dejstvo prikriti. Vsekakor bi bilo priporočljivo, da skušajo Avstriji najprej svoje nemške bratce prepričati o sreči, ki jih čaka v državi, katera sama noče živeti in leze po vsej sili pod skrbstvo Nemčije, šele na to si lahko pridejo po koš k slov. Prekmurcem.

Politične vesti.

Ustavno delo v Beogradu. Ustavni odbor nadaljuje s svojimi razpravami o raznih ustavnih določbah. Med drugim so razpravljali o načinu volitev in o volilni pravici, pri čemur se je sprejela določba, da politični, finančni, šumarski ter uradniki agrarne reforme ne morejo kandidirati. Dalje so pretresali določbe o proračunu, dvanajstih in drugih vprašanih državnega gospodarstva.

Hrvati imajo bana. Po večmesečnem presledku je Hrvatska zopet osrečena z banom. Starodavni banski stolec je zasedel demokrat dr. Tomislav Tomljenović, podban pa je postal dr. Božidar Bošnjak.

Boka kotorska. Te dni so francoske čete zapustile milovidni morski zaliv pri Kotoru, v katerem so se — kdove s kakšno pravico — vgnezdile. Kakor poročajo, so nam Francozi blagodušno pustili 12 torpednih čolnov in 2 vojni ladji, ki bi naj služili za začetek naši vojni mornarici. Očividci pa pravijo, da je ta zavezniška blagodušnost preklicano dvomljiva. Torpedni čolni so v takem stanju, da še za ribolov niso, z vojnimi ladjami pa si nikdo ne upa na odprto morje, kaj šele proti sovražniku. Poleg take vojne mornarice bo naš apeninski „zaveznik“ prav mirno krmari po jadranskem morju in posedal na naših obalah.

Nova revolucija v Rusiji? Zopet prihajajo iz Rusije nasprotujoča si poročila o ustaji proti boljševiški vladi. Upor mornarjev v Kronstadtu smo že zabeležili. Značilno je, da ga boljševiki niso mogli takoj zadušiti. Zato je menda vendarle res, da so se protiboljševiški življi v Rusiji tako ojačili, da so pripravljani na resno vstajo. Nekatere vesti poročajo, da sta Petrograd in Moskva že v rokah revolucijonarcev. Lenin in Trockij sta baje zbežala. Priseči na ta poročila seve ne smemo, ker je bil na pr. general Denjkin že v petrogradskih predmestjih, pa je nato sramotno pogorel. Morda pa je sedaj moč boljševikov že tako oslabela, da pride do diktature njihovih nasprotnikov. Sicer čitamo — kakor običajno — da rdeči vojaki ka trunoma prehajo v „bele“ (?) vrste. Čakajmo točnejših vesti. Rusija mora prejalislej preboleti svojo strašno nesrečo.

Resen spor med Nemčijo in antanto. Ker so zavezniki na londonski konferenci precej surovo odbili predloge nemških zastopnikov, naj se Nemčiji zniža in olajša plačevanje vojne odškodnine, je bila konferenca dne 7. t. m. prekinjena. Že poprej je antanta zagrozila s kazenskimi odredbami. Nemški minister Simons je prosil za osemdnevni pomislek, a zavezniki so prošnjo odbili. Zvečer istega dne so se že začeli pomikati močni in dobro oboroženi oddelki francoskega ter angleškega vojaštva vzdolž Rena, pripravljeni zasesti nemško obalo Rena. Pričakovati je resnih zapletljajev.

Kaj bo z Avstrijo? Pariški dopisnik „Slov. Naroda“ poroča dne 1. marca iz Pariza, da so antantini odločilni državniki pripravljene rešiti avstrijsko vprašanje na jako radikalni način: razdeliti Avstrijo

med Čehoslovake in Jugoslovane. Jugoslavija in Češkoslovaška pa nista navdušeni za ta načrt, ker bi bilo za obstoj obeh držav usodnega pomena, če bi sprejele večmilijski nemški živelj, ki bi samo razdiral državo. (Op. ured. Tudi naše ljudstvo se ne ogreva za imperijalistične poskuse. Mi moramo najprej utrditi lastno državo in se navaditi vladanja nad samim seboj!) Nad vsak dvom vzvišeno pa je, da Avstrija nikakor ne more obstojati, ako ne dobi izdatne denarne pomoči od zunaj. Ta pomoč pa je izključena. Preostaja tedaj še priklopitev k Nemčiji. V tem slučaju bi dobile sosedne države pooblastilo, da se na stroške Avstrije okoristijo svobodno po svoji volji in po svojih željah. Italija bi zasedla Beljak in zapadno Dravsko dolino s Tirolami, Jugoslavija vso koroško glasovalno cono A in B ter Štajersko gori do Wildona, Češkoslovaška pa razne važne točke na Nižje in Gornje Avstrijskem. Isti dopisnik poroča, da bi antantne sile pospešile izročitev Zapadne Ogrske Avstriji, ako bi Avstrija zapustila Koroško do Drave. — Seveda so vse to domneve, ki jih moramo sprejeti z nezaupanjem, zakaj medved je še živ in njegova koža je precej trda. Vendar pa je gotovo, da se bodo avstrijske meje v slučaju ujedinjenja Avstrije z Nemčijo izpremenile v našo korist. Zgodovina še bo preobrnila 26. julij 1920 v Radgoni! —

Avstriji je odvzeta beseda. Konferenca veleposlanikov je v svoji seji dne 2. t. m. sklenila, da se ne bo ozirala na nobene nadaljše pritožbe avstrijske vlade zoper dosedanje sklepe poslaniške konference ali reparacijske komisije. List „Neues Wiener Journal“ v svojem poročilu o tem sklepu nemilo stoka in toži: „Suženj Avstrija tedaj nima pravice, katero priznavajo vsakemu zločincu, da se namreč pritoži proti obsodbi sodnikov“.

Konec Wilsona. Wilson, sloviti prezident severoameriških držav, se je 3. t. m. poslovil od svojega kabineta. Pri slovesu je imel v očeh solze. Vsekakor ostane doba Wilsonovega vodstva ameriške politike in njegov vpliv na evropske odnose neizbrisno zabeležen v zgodovini sveta.

Črnogorski kralj umrl. V Antibesu v južni Franciji je umrl 1. marca bivši črnogorski kralj Nikita. Star je bil 80 let. Vladal je Črno goro več kot 60 let in prebil hude vojne s Turki. Njegova državnica ni bila večja kakor Prekija, a vendar si je bil pridobil ugledno mesto med evropskimi vladarji. Iz kneževine je napravil kraljevino in si posadil kruno na glavo. L. 1912 je v zvezi z drugimi balkanskimi vladarji otvoril odločilno vojno proti Turčiji, ki je za večno končala njeno azijsko nadvlado na Balkanu. Črni gori je bila balkanska vojna v korist, ker so se njene meje znatno povečale. V svetovni vojni so ga Avstrijci porazili, a se je kot star lisjak sporazumel z njimi ter pobrisal in izozemstvo. Tega mu narod ni odpustil in ga decembra 1. 1918 odstavil, ujedinišvi se z Jugoslavijo. Kralj Nikita je živel kot izgnanec v Franciji vzdrževal posebno črnogorsko vlado in kraljeval še nadalje, četudi brez dežele in brez ljudstva. S pomočjo Italije je rovaril proti Jugoslaviji. Sedaj je dovladal; umrl je v tolažbi, da je bil do smrti kralj. Nikita je veljal kot zvit, prekanjen, skop in trdosrčen vladar. Takih avtokratov je bilo malo v Evropi. Za sedanje razmere ni imel zmisla. Veliko mu je pomagalo da je bil oče lepih hčeri. Zorko je poročil naš kralj Peter I. in je bil Nikita potemtakem ded regenta Aleksandra. Jelena si je vzela italij. kralja. Imel 5 hčeri in 3 sinove.

Razkroj vladne moči v Italiji. Italija je postala pozorišče težkih notranjih bojov. Fašistovske organizacije in socialisti se neprestano pobijajo in si vničujejo imetje. V Kanfanaru v Istri je bil po naključju ustreljen nek fašist. To je dalo fašistom povod, da so napadli in užgali tamošnji delavski dom. Gibanje se je preneslo v Trst, kjer so 28. pr. m. fašisti razdeljali in napadli delavsko zbornico. Ognjegarcem so porezali cevi in streljali na nje. Napadli so tudi „Edinost“ in napravili nekaj škode. Na to so vdrli v tržaško srbsko šolo ih uničili, kar se je dalo. Delavci so se jim maščevali s tem, da so zažgali del ladjedelnice. Škoda je ogromna in bo treba več let, preden se popravi. — Tudi v notranjeitalijanskih mestih so na dnevnem redu ostri spopadi med fašisti in socialisti. Mnogo raznih poslopij je bilo požganih in vsak dan poročajo o človeških žrtvah. Na deželi pa divjajo težki agrarni nemiri. V nekaterih provincah so se nahujskani kmetijski delavci polastili kmetijski posestev in poprejšnje lastnike napodili. Moč rimske vlade je očitno v razkroju, Vlada ne ve, kako bi krotila razbesnele množice. Smešno je naravnost, kako se varuje, da se ne zameri ne socialistom ne fašistom. S tem si pa sama koplje grob.

Starčević. 28. februarja je preteklo 25 let od smrti znanega hrvatskega politika Starčevića. Pravaška stranka, kateri je dal ime, je bila nekoč ena najmočnejših strank na Hrvaškem. Starčević je vodil ostro borbo proti nagodbi med Hrvatsko in Madžarsko. Bil je nasprotnik dunajskega dvora. Znano je, da ni priznal Srbov in Slovencev; Srbi so mu bili pravoslavni Hrvati, Slovenci pa planinski Hrvati. Želel si je Veliko Hrvatsko od Triglava do Timoka. Njegovi učenci so ohranili le velikohrvatski program, sicer pa je postala „čista stranka prava“ (Frankovci) žalostna trofeja propadlih Habsburgovcev. Del Starčevićevega političnega naziranja so podedovali hrvaški zajedničarji.

Tedenske novice.

Osebnosti. Za začasnega komisarja železniške policije v činu sreskega načelnika II. razreda je imenovan g. dr. Radovan Brenčič v Mariboru. — K civilnemu komisarijatu v Murski Soboti je premešču Fran Jakl, kanclist pri okraj. glavarstvu v Novem mestu.

Smrtna kosa. Umril je pri Sv. Lenartu pri Veliki Nedelji g. Ivan Kosi, nadučitelj v pokoju, oče znanega mladinskega pisatelja g. ravnatelja Antona Kosija. P. v miru!

Obletnice zaslužnih mož. Slovenski pesnik Josip Stritar, ki živi v Aspangu pri Dunaju, je slavil 85. letnico svojega življenja. Deželna vlada mu je naklonila častno nagrado! — Veliki prezident češkoslovaške republike T. G. Masaryk je stopil 7. t. m. v 72. leto svojega plodnosnega življenja.

Občinske volitve in Nemci. Nov občinski volilni red določa, da se morajo obč. volitve v Sloveniji izvršiti nad podlagi volilnih imenikov za ustavodajno skupščino. Ni dovoljena nobena reklamacija. Ker prebivalci nemške in drugih narodnosti niso imeli volilne pravice za ustavodajno skupščino, se ne bodo smeli udeležiti prvih občinskih volitev v Sloveniji. Ta določba ima svojo pravno podlago, ker uživajo prebivalci nemške narodnosti pravico opcije in dokler ne poteče opcijski rok, ne morejo imeti volilne pravice v naši državi. Le v nekaterih občinah Apačke kotline in Prekmurja, kjer je bilo vpisanih v volilne imenike za konstituanto manjše število volilcev, se bodo najbrž izdelali novi volilni imeniki.

Občinski volilni zakon določa, da se ne more nikogar reklamirati, kdor ni vpisan v volilnem imeniku za konstituanto. Več slučajev je, da se je volilne upravičence, ki so zamudili reklamacijski rok, oropalo volilne pravice. Nekatere se je prezrlo hote, druge nehote. V nekaterih občinah so sestavljali volilne imenike bolj „po domače“, površno. Ni redek slučaj, da se je volilni upravičenec par dni izza določenega dne naselil v področju občine in vsled tega izgubil volilno pravico. Vsi ti so tudi sedaj brez volilne pravice. Stališče, na katero se postavlja zakon s tem da ne dopušča nobenih reklamacij, je zelo ozkosrčno in zasluži, da ga obsodimo.

Še enkrat: Spodnji Griz. Glede znane odredbe deželne vlade o pripadnosti Spodnjega Griza je interpeliral v avstr. skupščini poslanec Hampel (vsenemec). Dodatno k notici v zadnji številki poročamo: Spodnji Griz ni intergralen del mesta Radgone, temveč samostojna, mestu Radgona pridružena katastr. občina. J. A. Janisch piše v „Topogr. statist. Lexikon von Steiermark“, 2. zvez. str. 602 (Gradec 1885): „Die Vorstadt Unterer Gries am rechten Murufer.“ V starih listinah najdemo „Untergries bei Radkersburg“, Spodnji griz je tedaj vas, politično združena z mestom. — V „Specialnem krajevnem repertoriju IV. Štajersko (Dunaj 1918) najdemo na str. 136, da se mesto Radgona deli v Radgono in Spodnji Gries, dve katastr. občini. Občinski zastop mesta Radgone namenoma vara javnost, če trdi, da največji del mesta Radgone pripade Jugoslaviji. Res je da iznaša površina Spodnjega grisa 102 ha 33 ar 32 četv. m. nasproti 88 ha, 64 a 47 m² mesta Radgone. Čemu ne prizna, da so to travniki, močvirja in gozdovi. V Radgoni je bilo l. 1910 236 hiš in 2430 (vštevši 512 vojaštva) prebivalcev, na Spodnjem grisu pa 34 hiš in 309 prebiv. Dne 31. januarja t. l. je bilo 313 prebiv., v mestu Radgoni pa okoli 2000.

Odgovor na koroške nesramnosti. Vlada v Ljubljani se je zganila in začela z represalijami radi nemških grozovitosti na Koroškem. Preklicala je nemškim učiteljem dano ugodnost, da polagajo šele jeseni izpite iz slovenščine. Kdor ga takoj ne položi, izgubi službo. Vlada bo predlagala ministrstvu, naj se zapre nemška gimnazija v Ljubljani, naj se odpravijo nemške pararelke v Mariboru. — Onstran Mure bodo seve vpili o nasiljih. Tega jim ne more nikdo braniti. Naj enkrat izgine iz sveta dvojna morala za narode: če v Avstriji preganjajo Slovence, ne bomo v Jugoslaviji pardonirali Nemcev! Česar sebi ne želiš, ne stori drugemu. Nismo več sužnji, da bi si dali vse dopasti!

Ne v Ameriko! V Ameriki je zavlada silna brezposelnost. Izključeno je, da bi novi priseljenci našli delo in zaslužek. V Chicagu je brezposelnih delavcev okoli 100.000, v Detroitu okoli 80.000, v

New-Yorku preko 120.000, v Filadelfiji okoli 200.000 delavcev itd. Dosedaj je brez dela okoli 3 milijone delavcev. Še težje krize utegnejo nastopiti spomladi. Razumljivo je, da se ameriške oblasti trudijo, zaježiti dotok naseljencev. Zato so nasproti novim došlecom zelo stroge. Svarimo vsakogar, da se v teh razmerah podaja na pot čez morje. Upati je, da se bodo spomladi pričela pri nas velika dela in bo mogoče zaposliti vse delavstvo v lastni državi.

Nemška edinost. Nek srednješolec v Gradcu je nabral za Nemce v glasovalnem ozemlju v Gornji Šleziji 10.000 K. Tako ni Nemcem nobena dežela predaleč in nobena žrtev pretežka, kadar gre za koristi vsega naroda. Poljakom se je težko boriti proti taki požrtvovalnosti!

„Vlada stoji trdno.“ Pogajanja vlade z zemljoradniško stranko so se razbila. Zemljoradniki so celo sklenili, da se sploh ne pogajajo več. Muslimani so predložili svoje zahteve. Zahtevajo pokrajinsko avtonomijo, vse pravice in predprave muslimanske vere, rešitev agrarne reforme, ki bi zadovoljila bege itd. Pogajanja se nadaljujejo.

Državna posredovalnica za delo. Pri podružnici za Mursko Soboto in Prekmurje je iskalo dela v tednu od 20. do 26. februarja 1921 22 moških in ženskih delavnih moči. Delodajalci so iskali 18; od teh 13 moških 5 ženskih delavnih moči. Posredovanj se je izvršilo 1. Dela iščejo: 15 poljskih delavcev za mesečna dela, 25 prevzemateljev (delovodjev) za poljska dela, 1 kovač, več strojnih ključavničarjev, 2 čevljarja, 1 minarski, 1 pekovski pomočnik, več mesarjev, 4 natakariji, 1 zidarski delovodja, 2 zidarja, več gradbenih delavcev, več trgovskih sotrudnikov, 1 kočijaš, 1 uradni sluga, 2 poljski delavki, 2 čevljarska vajenca. Delo je na razpolago 19 hlapcem, 1 hlapcu z družino, 1 kolarju (prvovrstna moč), 2 kuharicam, 12 služkinjam za polje in živino, več služkinjam za domačo delo.

Dvojna mera. V Radgoni vstopajo na vlak mnogi Jugoslovani, ki potujejo preko Špilja v Maribor in v druge dele lastne države. Avstrijske oblasti zahtevajo za to prehodno pot iste potne listine, kakor če naši državljani potujejo v notranjost Avstrije. — V Gornji Radgoni vstopajo na viak avstrijski državljani, se peljejo do Ljutomerja in gredo potem, kamor se jim zljubi. Nikdo jih ne vprašuje za potni list, nikdo ne preišče prtljage. Na ta način lahko potujejo širom Jugoslavije prosto kakor domači državljani. — Znano je, da carinski zakon določa v pasu 10 kilometrov na vsako stran meje olajšavo osebnega prometa. To je pravilno. Ampak naši sosedi skrbno pazijo, da se ta ugodnost z jugoslov. strani ne izkorišča. Potrebno bi bilo, da bi tudi naša obmejna policija pred odhodom vlaka izvršila kontrolo na gornjeradgonski postaji in zahtevala od tujcev potne listine.

Jetika v Sloveniji. A. B. piše v reviji „Čas“, da je imela jetika 1. 1919 med smrtnimi vzroki, ki jih našteva zdravstvena statistika v Sloveniji, največjo številko, namreč 2492 slučajev ali 2,5‰ prebivalstva ali 136,3‰ vseh mrličev. Dejansko pa je število smrtnih slučajev radi tuberkuloze v naših krajih mnogo višje, morda dvakrat toliko, ker mrliški pregledniki po kmetih ne poznajo naglejših oblik tuberkuloze... Po navedeni statistiki umre pri nas vsak sedmi na tuberkulozi, dejansko pa brzkone vsak četrti, če ne že tretji človek. Najbolj uspešno in hvaležno delo za ohranitev našega naroda je delo za kulturno in gospodarsko povzdigo, saj tuberkuloza pomenja samo socialno bedo in zanemarjenost... Tako A. B. Pristavljamo, da je statistika o jetiki v ozki zvezi s statistiko o uživanju alkoholnih pijač v Sloveniji. Tu kakor tam smo med prvimi v evropskih deželah. Alkohol ima velike zasluge za našo socialno bedo, hkrati pa slabi odpor posameznika in potomstva proti tuberkulozi: tako srečujemo njegove posledice povsod, kamor se obrnemo.

Oskrba vojnih oškodovancev v Sloveniji. Zdravnik dr. A. Breclj objavila v ljubljanski znanstveni reviji „Čas“ podatke o stanju in oskrbi vojnih oškodovancev (invalidov) v Sloveniji. Iz tega spisa povzamemo, da ima Slovenija okrog 14.000 vojnih invalidov, 8000 vojnih vdov in nad 17.000 vojnih sirot. Invalidov s 20 do 25‰ delazmožnosti in 30 K mesečne pokojnine je okrog 8000, s 51 do 75‰ in 60 K pokojnine 2065, s 76 do 100‰ in 90 K pok. 837, z nad 100‰ delazmožnosti in 150 K mesečne pokojnine 125. V Prekmurju invalidna preskrba ni urejena. Dozdaj jih je bilo javljenih 350. Tekom 1. 1921 se otvori v celjskem Invalidskem domu podružnica ljubljanske državne protezne delavnice za celjski in mariborski okraj ter Pomurje.

Nezakonski otroci. Izmed 22.636 1. 1919 v Sloveniji rojenih otrok jih je bilo 3554 rojenih nezakonsko. To pomeni, da se pri nas vsak 6 otrok rodi izven zakona. Kmalu bomo dosegli svetovni rekord v pijančevanju, jetiki in nezakonskih otrokih!

Časi so se spremenili. V nekem hrvaškem kmetskem listu čitamo ženitno ponudbo: „Mladenič, star 28 let, rim. kat., s premoženjem čez milijon kron, bi se priženil k mladenki ali mlajši vdovi, ki ima svoje gospodarstvo.“ — Nekoč smo lahko na prste sešteli milijonarje; danes pa ni nič nenavadnega, ako je kdo milijonar. Še za gospoda se ne smatra in se ženi na kmetijo. Tako so se spremenili časi.

„Obrambni muzej“ Jugoslov. Matice. Da se zbere in ohrani ves material o našem začasno izgubljenem ozemlju na Koroškem in Primorskem, ustanovi

se v okrilju Jugoslov. Matice poseben „Obrambni muzej“, ki bo zbiral tiskovine (časopise, letake, brošure, lepake, slike itd.), ki se tičejo naše narodne borbe. Predsednik je inž. Janko Mačkovšek. Sedež društva v Ljubljani, Pražakova ulica 3.

„Zvezda vogrski Slovincov“, list, katerega so izdajali v Chicagi v Ameriki prekmurški madžaroni s podporo madžarske vlade, je prenehal izhajati.

Izplačevanje ujetniških pristojbin za one, ki so se vrnili iz ujetništva, je do nadaljnjega ustavljeno.

Podoficirji. V konjeniško podoficirsko šolo v Subotici se sprejme letos 140 kandidatov. Zadnji rok za vlaganje prošelj je 15. marec 1921. Pojasnila daje vsaka pukovska okr. komanda.

V ptujskem okraju je izid ljudskega štetja sledeči: prebivalstva 85.946, od teh 40.479 moških in 45.467 ženskih; 82.048 Slovencev, 773 Srbohrvatov, 129 drugih Slovanov, 1634 Nemcev, 32 Italijanov, 28 Madžarov, 28 Arnavtov, 52 pripadnikov drugih narodnosti.

Največje mesto v Jugoslaviji je Subotica v Bački, ki šteje 118 tisoč prebivalcev. Na to pride Beograd in za njim Zagreb.

„Plamen“. Prejeli smo 4. številko ilustriranega lista „Plamen“. Prinaša več zanimivih slik ter se odlikuje po pestri vsebini. V tej številki objavljajo svoje prispevke Iv. Zorec, Vitomir Jelenc, Milan Pugelj, Cvetko Golar, Rado Murnik i. dr. List prinaša tudi obširno politično kroniko. Priporočamo vsem prijateljem dobrega čtiva, da si naroče ta edini slovenski družinski list.

Draga obleka v Avstriji. Na Dunaju je izbruhnila stavka krojačev, ki zahtevajo visoko zvišanje mezd. Konfekcionarji izjavljajo, da bi v slučaju ugoditve njihovim plačilnim zahtevam stala ena obleka 15.000 do 50.000 K, frak 60.000 do 80.000 K.

Povratek ujetnikov iz Rusije. Dne 10. pr. m. je zapustil angleški parnik „Gujard“ Vladivostok. Na parniku se vrača v domovino 1300 vojnih ujetnikov, med njimi več jugoslov. državljanov.

Usoda generalov. 7. t. m. se je ustrelil svojem stanovanju v Gradcu vpokojeni general Janez Perathoner. Posledica generalskih pokojnin, v Avstriji ki niso višje kakor zaslužek navadnega cestnega pometaja.

Dr. Kamniker, znan iz diplomatskih bojev za našo severno mejo, leži težko bolan v Radgoni.

Občinske volitve v Beogradu, ki so se vršile dne 6. t. m., so končale s porazom komunistov. Prodrla je radikalnodemokr. lista.

Občni zbor Samostojne kmet. stranke se je vršil v nedeljo 6. t. m. v Ljubljani. Predsednikom stranke je bil izvoljen kmet Pipan iz Vižmarjev pri Ljubljani.

Ceije in okolica. Črne koze so pri nas že od sredine januarja prav zelo razširjene. Imamo okoli 30 smrtnih slučajev. Zadnje dni se je vršilo cepljenje po mestu in okolici.

Gornja Radgona. Po tem naslovom se je vrnila v zadnjo številko našega lista brez vednosti uredništva neumestna opazka o izzivanju mesarskih pomočnikov v kavarni. Uredništvo je mnenja, da take reči ne spadajo v list in jih zaradi tega v polnem obsegu preključuje.

Gornja Radgona. V četrtek dne 3. t. m. so se pred trgovino Kaufmann v Radgoni splašili konji nekega kmeta iz Šent Jurja, zdirjali čez murski most, kjer jih je skušala ustaviti obmejna straža, ter udarili po Zgornjem grizu, ki je tesna in ozka ulica. Tu bi skoraj povozili nekega otroka, ki je bil vsled padca ranjen, na to pa so zadel v konje tovarnarja šampanjca g. Bouvierja, ki so stali pred poslopjem. Oje splašanih konjev se je zarilo v mladega Bouvierjevega konja in mu raztrgalo trebuh, da je takoj poginil.

Ljutomer. Slov. pevsko društvo v Ljutomeru proslavlja v nedeljo 20. t. m. slov. skiadatelja Antona Foersterja s koncertom. Proizvajajo se izključno njegove skladbe. Pred koncertom je govor o njegovem plodnosnem kulturnem delovanju. Spored koncerta: 1. „Z glasnim šumom s kora orglje so donele“, osmerogl. meš. zbor. 2. „Povejte ve“, moški zbor. 3. a) Vprašanje; b) Mlad junak; solospava, poje gospa Vika Drvenikova. 4. „Naše gore“, meš. zbor. 5. „Ave Maria“ iz opere „Gorenjski Slavček“, meš. zbor s spremljev. klavirja. 6. a) „Naša zvezda“; b) „Poletuje golobica“, solospava, poje gospa Tilčka Lumirova. 7. „Ljubica“, meš. zbor. 8. „Samo“, moški zbor. 9. „Venec Vodnikovih in na njega zloženih pesmi“, meš. zbor s spremljev. klavirja. — Začetek točno ob 1/2 4. uri popoldne. Vrši se v telovadnici narodne šole. Vstopnina: I. 12 K, II. 8 K, stojišča 4 K. Čisti dohodek je namenjen Jugoslov. Matici in Podpornemu društvu Narodne šole v Ljutomeru. K obilni udeležbi vabi odbor.

Kapela. V nedeljo 13. marca se vrši pri Kapeli v šoli po rani maši občni zbor podružnice Jugoslov. Matice. Domačini, kateri čutite s trpečimi brati pod tujimi tlačitelji, se vabite k obilni udeležbi.

Radenci. (Redka sreča.) G. županu J. Zemljiču v Radencih je kobila skotila dvoje čvrstih, zdravih žrebcev.

Petanci. 60 letni posestnik Debeljak iz Dolnjih Petanc je v pijanosti zašel v mlako in utonil. Šele tretji dan, v soboto 5. t. m. so ga potegnili iz mlake in pokopali.

Papeževo svarilo. Iz Rima poročajo 7. t. m. V tajnem konzistoriju je opozarjal papež na to, da kljub podpisu mirovnih pogodb še vedno divja vojna furija in da se nadaljuje boji med posameznimi razredi in narodi. Papež je obsojal vsako nasilje, s katere koli strani se izvršuje. On je storil vse, kar je bilo v njegovih močeh, da se zopet povrne mir in pokoj med človeštvo. Kakor je bil izjavil v encikliki povodom jubileja frančiškanskega reda, bo človeštvo uživalo blagodatni miru le takrat, ko bo prevzela vse ljudi po zgledu frančiškanov krščanska ljubezen do bližnjega in bratstvo vseh narodov.

Avstrijska carina in obmejni Nemci. V zadnji „Deutsche Grenzwaht“ se Radgončani pritožujejo nad avstrijsko upravo, ki je prepovedala uvoz večjih količin vina in sadjevca, vsled česar morajo Radgončani s steklenicami nositi svoje vino čez murski most v mesto. Dalje piše: „Drug primer je avstrijska uvozna carina na opeko. Radgona in okolica nujno potrebuje opeko. Onstran Mure se nahajajo mestne opekarne. Neverjetno visoka avstrijska uvozna carina pa povzroča, da Radgončani ne morejo dobiti od lastnih opekar niti ene opeke. Nasprotno pa lahko gredo iz štajerskih cmentnih tovarn brez ovire celi vagoni cementa v sodčkih preko Mure za graditev cest in mostov v Jugoslaviji. Ako pa potrebuje domače prebivalstvo cement, ga mora dobavljati iz Poljske in sicer v papirnatih vrečah. Želeti bi bilo, da bi se avstrijska vlada bolj skrbela za obmejno prebivalstvo, kakor se je skrbeja doslej. Radgočanom so pač mnogo obljubljali, ali dejanja so izostala.“ Torej vendar niso vsega krivi Jugoslovani!

Listnica uredništva. G. A. D. Babno pri Celju. Veseli me, da vam list ugaja. Ni se bilo mogoče držati enotne oblike, ker so bile težkoče v tiskarnah in pri papirju. Sicer pa se mora list še vedno boriti s težavami, ki jih drugod ni. (Urednik.)

Gospodarstvo.

Carinske določbe o obmejnem prometu.

Člen 259. Živina, poljedelsko orodje in drugi predmeti, katere prebivalci SHS spravljajo v svrhu obdelovanja njihovih lastnih ali v zakup najetih zemljišč na tuje ozemlje v obmejnem okraju, so ob povratku v naše državo prosti vsakih carinskih pristojbin. Na enak način so orodje, živina in drugi predmeti, katere prebivalci tuje države spravljajo čez mejo v svrhu obdelave svojih zemljišč na SHS ozemlju obmejnega okraja, prosti carine, ako se po uporabi v določenem roku vračajo.

Jugoslov. in tuji državljani pa morajo poprej predložiti potrdilo, da imajo posestva na jugoslov. ozir. na tujem ozemlju.

Odprava označenih predmetov se izvrši na podlagi deklaracije v takozvanem zabeležnem prometu. SHS prebivalec ali tuji prebivalec v obmejnem okraju mora predložiti car. uradu točno izpolnjeno deklaracijo, v kateri so navedeni vsi predmeti, orodje, konji in živina sploh, katere se bo izvažalo oziroma uvažalo v v svrhu obdelovanja zemljišč; priloženo mora biti tudi zgoraj omenjeno potrdilo, da ima posestvo na SHS oziroma tujem ozemlju. Carinski urad kontrolira seznanek orodja, predmetov, živine, izstavi duplikat, iztirja statistične in deklaracijske pristojbine in zahteva za dolgujoče carinske pristojbine jamščino ali pa jih kreditira.

Duplikat, katerega je carinski urad izstavil obmejnemu prebivalcu, se mora predlagati carinskemu uradu v svrhu kontrole vedno ob povratku. Carinski urad zabeleži na zadnji strani dan prestopa in primerja izvažane ozir. uvažane predmete z unikatom. Na to je duplikat vrniti.

Najdalje koncem novembra vsakega leta morajo prebivalci obmejnega pasa carinskemu uradu ponovno predložiti duplikat seznamka v svrhu kontrole, da so vsi predmeti res uvoženi, sicer se lahko sklepa, da so se nevpisani predmeti oziroma živina končno veljavno izvozili ozir. uvozili in se od dotičnikov zahteva plačilo carine, kolikor je niso že plačali.

Člen 260. Surovi poljedelski pridelki, ki se pridelajo v obmejnem okraju na posestvih SHS ali tujih državljanov, ne glede na to ali so ta posestva lastnina ali v zakupu, se lahko uvažajo odnošno izvažajo carine prosto. Od teh je plačati le statistično pristojbino.

Pod surovimi poljedelskimi pridelki je razumeti: žito, sočivje in zelenjava vseh vrst, v snopju in culah, slama, stiri, seno in navadna živinska piča (krma), lan, konoplja in semenja, humelj, sveže sadje, grozdje, sadno vino, šota, les za kurjavo, stavbo in delo kakor tudi leseni premog.

Člen 261. Vse v členu 260 te naredbe naštetih surovi kmetijski pridelki se morajo uvažati oziroma izvažati v tistem stanju, kakor so se na polju poželi (potrgali, izkopali); ako bi se kakorkoli predelki, na pr. zmlačeno žito, se jih zacarini. (Dalje prih.)

Prvi jugoslov. kovani drobiž pa 10 par je stopil te dni v promet.

Izvoz ovsa. Centralna vlada je odredila, da je izvoz ovsa dovoljen, ako se razen izvozne carine

odda vojaški oblasti 10 odstotkov za izvoz namenjene množine in sicer po 75 dinarjev meterski stot.

Denarno vprašanje na Madžarskem. Madžarska dobi v kratkem nov denar. Državne novčaniče bodo do 28. aprila t. l. gotove. Zaenkrat se jih bo natisnilo v vrednosti 20 milijard. V prometu je na ozemlju Madžarske kakih 15 milijard starih avstro-ogrskih bankovcev. Izmenjava denarja se prične 1. majnika in bo končana do novembra. Najprej se bo odtegnilo 5 odstotkov, na to 15 odstotkov in slednjič 30 odstotkov. Po poteku končnega roka izgube stari bankovci vso veljavo. Izmenjavo bodo izvršile banke in hranilnice.

Cene vina po svetu. Na Čehoslovaškem stane hektoliter vina 1750 do 2500 naših kron, na Madžarskem okoli 800 do 900 naših kron, na Francoskem 650 do 900 naših kron. Pri nas v Jugoslaviji: v Zagrebu 1200 do 2500 K, v Sremu 1000 do 2300 K, v Banatu 1200 K, v Dalmaciji 1800 K, na Kranjskem 2000 K, na Štajerskem 2200 K in več. Ni upanja, da bi cene vina padle.

Cene v Južni Srbiji. V Kos. Mitrovici in Vučitrnu stane kg špeha 20 do 24 dinarjev, približno toliko tudi mast. Goveje meso stane kg 48 K, ovčje meso 40 K. Kilogram pšenice stane 10 K 40 v., ječmena 4 K, ovska 4 K, krompirja 2 K 40 do 2 K 80 v., jabolka 16 do 20 K, sira 24 do 32 K, orehov 24 do 25 K, eno jajce 2 K 40 v do 2 K 80 v., liter mleka 20 do 24 K. Najdražja je tedaj živina (meso in mleko), ostale cene pa so približno na isti višini kakor pri nas. Druginjo mesa in mleka povzročila silno

pomanjkanje krav, za katere večidel ni primernih hlevov in ki niso varne pred roparskimi tolpmi.

Višek so dosegli ponarejevalci bankovcev. 80-kronske (20 dinarske) novčaniče so ponarédili tako izborno, da jih ni bilo mogoče spoznati s prostim očesom, temveč so jih podvrgli kemični analizi, da so dognali falzifikate. Zaradi tega se izvrši zamenjava nemara še pred določenim rokom. Prošli mesec so podružnice Narodne banke zamenjale za 159 milijonov dinarjev teh novčanic; ostalo jih je v prometu le še 11 milijonov dinarjev.

Vrednost denarja. Zagreb, 7. marca. Ameriški dolar stane 144 do 144.50 jugoslov. kron, 100 avstrijskih kron stane 20.50 do 21 naših kron, za 100 nemških mark dobiš 234 do 235 jugoslov. K, za 100 italijanskih lir plačas 530 do 533 naših K, za 100 čehoslovaških kron 180 K. jugoslov. Na Dunaju (v avstr. valuti) stane ameriški dolar 728 do 732 kron, francoski frank 53 do 54 K, nemška marka 12 do 13 K, jugoslov. dinar 20 kron, 100 švicarskih frankov 12.425 do 12.475 avstrijskih kron, madžarska krona 1 K 81 do 1 K 83 v. avstr. valute. Naša krona notira v Curihi 4 franke 10 centimov 100 kron, avstrijska 1 frank 27 centimov 100 K, 100 nežigosanih kron 90 centimov (švicarskih vinarjev).

Boj za zlate zaklade. Kakor smo poročali, bi morala Avstrija izročiti iz zakladnice bivše Avstro-ogrške banke 65 milijonov zlata. Avstrija se je pa z vsemi štirimi uprta tej zahtevi in je prepričala reparacijsko komisijo, da tega zaklada ne more razdeliti. Menda bo prišla zadeva pred posebno razsodišče.

Na Murskem polju se ozimina jako slabo kaže. Posebno rž, ki je bila pozneje sejana, je zima skoraj popolnoma vzela.

Cene mleka na Dunaju. Cena mleku se je zvišala na 19 K 20 v liter.

Živina iz Nemčije. Po mirovni pogodbi mora izročiti Nemčija Jugoslaviji 17.000 glav goveje živine. 9000 konjev in 50.000 ovc. Ker pa bi bili transportni stroški previsoki, se je vlada priporočalo, naj zahteva nadomestilo v denarju in bi se živina kupila v naši državi.

Bratislava—Beograd. Med našo in češko-slovaško državo se vrše pogajanja o uvedbi direktne paroplovne zveze po Donavi od Bratislave do Beograda. Parobrodi bi se ustavljali med potjo čez Madžarsko.

Ste preveč občutljivi za mrzli zrak? Vsa-kovrstne bolečine se takoj pojavljajo? Slabost? Oj, kako tu ublažujejo bolečine in utrjujejo telo masaže s Fellerjevim prvim Elza fluidom! 6 dvojnatih ali 2 veliki specialni steklenici 42 K. Državna trošarina posebej.

Potrebovali bi odvajajoče, želodec okrepujoče sredstvo? Poslužite se le Fellerjevih pravih Elsa-kroglic! 6 škatlic 18 K. — Omot in poštnina posebej, a najceneje. — Eugen V. Feller, Stubica donja, Elzatrž št. 326, Hrvatska. F.

Kdor želi da se mu pošljejo Elza-izdelki v Avstrijo, naj naslovi naročilo na: Apotheke „zum heil. Geist“ Versandstelle Epl. 326. Wien I., Nibelungeng. 2.

Poljedelske stroje

vseh vrst kakor: domače, snazilne in sadne mlince, trijerje, stroje za luščenje koruze; repoin krmoreznice, črepalnice, peči, decimalne tehtnice, pluge, brane in druge stroje **dobavlja takoj.** Stanislaus Schmid, Strass (Steiermark).

Vinogradno posestvo,

15 oralov, od teh 5 oralov gozda, čez 2 oralu vinograda, drugo sadonosnik, travniki in njive z gospodskim in viničarskim poslopjem na prodaj. Slabo uro od Maribora ob cesti. Ponudbe na lastnika dr. Josip Rapoc, odvetnik v Mariboru.

Deske različnih debelosti, 3-80 m in 4 m dolge, late, tramice, (Stafelne) roženice in framovje, za mizarje, tesarje, stavbe in domačo rabo ima na zalogi **Gospodarska zadruga v Gornji Radgoni.**

Najdražje prodajaš in ceno kupuješ, če v „Murski Straži“ večkrat oglašuješ!

Gostilničarji pozor!

Otvoril sem zalogo delniškega piva in bodem imel v zalogi vsak čas sveže marčno pivo v sodčkih in steklenicah, kakor tudi izvrstno črno marčno pivo. Za obilna naročila so — najtoplejše priporoča —

JOSIP ROSI, gostilničar v Križevcih

Podpirajte slovenska podjetja!

Novo dospelo!

Vsakovrstno manufakturno blago za ženske in moške obleke, platno, barchente, židane in vsakovrstne druge robce, cefirje, in sploh vso manufakturno blago kupiš vedno najbolj po ceni pri

Gospodarski zadrugi v Gornji Radgoni.

Velika izbira! Dobra postrežba!

Razširjajte „Mursko Stražo“

Največja zaloga razno- vrstnih strojev

kot slamoreznic, reporeznic, alfa-separatorjev, čistilnikov (trijerjev), vejalnih strojev, viteljnov (gepelnov), mlatilnic i. t. d. pri

Gospodarski zadrugi v Gornji Radgoni

Najnižje cene! Ogled zaloge prost!

Trgovina in zaloga **Iv. Kravos, Maribor** Sedlarska delavnica Aleksandrova c. 13 Koroška cesta 17

Zaloga konjskih oprem za lahke in težke voznje, kakor tudi razne potrebščine za konje, svetilke, biči za kočije, torbice in ovratniki za pse, kovčeki in torbice za potovanje, obnošene opreme in sedla, vrvarsko blago, **gonilni jermeni** iz najboljšega usnja za mline, žage itd. itd. v vsaki širini 30 do 200 mm.

Postrežba točna in solidna!

Postrežba točna in solidna!

Belo nemško **jedilno sol,** v vrečah, **industrijsko sol,** **sladkor, bučno olje**

itd. oddaja po najnižji ceni

Tvrška Anton Tonejc in drug Maribor

Zahtevajte ceno!

Naznanilo!

Cenjenim gostilničarjem občin Gornja Radgona, Radenci, Mala Nedelja, Sv. Jurij ob Ščav. in Apače naznanjam, da sem

otvoril ZALOGO PIVA

Na razpolago bom imel vse vrste pivo. Najboljše črno marčno pivo 13 stopno, kakor pred vojno iz pivovarne Götz v Mariboru. Za shranbo piva imam dobro urejeno ledenico. Pivo se lahko dobi ob vsakem času od 5. marca naprej. Vsem gostilničarjem zgoraj omenjenih občin se vljudno priporoča

Ivan Vaupotič, gostilničar, Gornja Radgona.

POSOJILNICA V GORNJI RADGONI

r. zadr. z n. z.

Hranilne vloge

sprejme in jih obrestuje po najvišji obrestni meri. Obresti se pripisujejo koncem vsakega leta prez posebnega naročila h kapitalu. Hranilne knjižice drugih inzemskih denarnih zavodov se sprejemajo brez vseh stroškov kot hranilne vloge, ne da bi se njih obrestovanje prekinilo. Za nalaganje po pošti so strankam na razpolago položnice kr. poštno-čekovnega urada v Ljubljani št. 10.593. Rentni davek plačuje Posojilnica sama.

Posojila

na osebni kredit, na hipoteke, trgovske kredite in v tekočem računu daje pod najugodnejšimi pogoji. Izposojuje tudi na zastavo vrednostnih papirjev. Dolgove pri drugih denarnih zavodih prevzema Posojilnica na sebe in dolžnik plačuje pri Posojilnici svoj dolg naprej. Stroški za to ne presegajo nikdar 10 kron. Prošnje za vknjižbo novih, kakor tudi za izbris plačanih posojil dela Posojilnica brezplačno, stranka plača le koleke.

Uradne ure

so vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne. Ob uradnih dnevih se sprejema in izplačuje denar.

Pojasnila

se dajejo, prošnje sprejemajo in vsi drugi uradi posli izvršujejo vsak delavnik od 8. do 12. ure dop.

..... Uradni prostori so v lastni hiši, Glavna cesta št. 14, zraven kolodvora.